

PEDESET GODINA POSTOJANJA PČELARSKOG DRUŠTVA U BIJELOM POLJU

Dana 20. decembra 1987. proslavljeno je pedeset godina postojanja Pčelarskog društva u Bijelom Polju.

Bjelopoljska pčelarska podružina osnovana je 4. septembra 1936. Prema tome, ova podružina osnovana je prije 51-nu godinu. Međutim, zbog toga što smo valjane dokumente o tome dobili prije svega nekoliko mjeseca, od sekretara Saveznog društva pčelara Janne Poleksić, to je tek sada proslavljena pedesetogodišnjica Društva.

Pored mnogobrojnog članstva Pčelarskog društva i gostiju iz svih opština Crne Gore, na proslavi su bili Radule Radulović — predsjednik Pčelarskog društva Jugoslavije i dipl. inž. Milivoje Krstonijević — predsjednik Crnogorskog društva pčelara.

Proslavi je prisustvovao i predsjednik Skupštine opštine Bijelo Polje dr Radosav Bulatović, sa članovima Izvršnog odbora.

Proslavu je otvorio predsjednik podružine Pčelarskog društva Bijelo Polje drug Ahmo Kurćehajić, a glavni referat (o istorijatu Društva) podnio je dr Radosav Jovančević. Govorio je o razvoju pčelarstva prije, za vrijeme i poslije rata.

Dr Jovančević je u svom radu istakao da je u predratnoj Jugoslaviji bilo u ovoj Podružini svega 13 članova a danas ona broji 150 redovnih članova. Posebno je napomenuo da je Jovo Lazarević, predsjednik bjelopoljske opštine, odlučio da ovu Podružinu osnuje radi unapređivanja pčelarstva u ovoj opštini. Kako piše u časopisu »Pčelar«, oktobra 1936. godine izabran je Upravni odbor, koji su sačinjavali: Gligo Marić, Jovo Lazarević, Gligo Stanić, Blagota Lakić, Tomo Lilić i, sekretar, Čamil Idrizović, zvani Čako. Skupština je odobrila da se Podružina može zadužiti kod Srpskog pčelarskog društva do dvije hiljade dinara i da se jednom članu može dati u vidu pozajmice do 500 dinara pčelarskog pribora.

Izaslanik Zetske banovine koji je prisustvovao osnivačkoj skupštini bio je Viktor Koh, agronom, po narodnosti Čeh.

Posebna draž ovog sastanka bila je prisustvo Čamila Idrizovića Čaka koji je još daleke 1936. godine, kada je osnovano Pčelarsko društvo u Bijelom Polju, bio i njegov sekretar. Pčelari i gosti dugotrajnim aplauzom pozdravili su njegovo prisustvo.

Podružnica je radila sve do kapitulacije zemlje, kada su joj rad onemogućile ratne nedaće.

Podružnica je obnovljena 6. avgusta 1953. godine. Inicijatori su: Mato Debelja — poljoprivredni tehničar, Čamil Idrizović Čako — fotograf, dr Radosav Jovančević i Daut Idrizović. Obnova je izvršena pod nazivom »Pčelarssko društvo Polimlje« — Bijelo Polje.

Prvi predsjednik novoizabranog Društva bio je prota Simo Basegić a sekretar entuzijasta, čestiti i poštenu građanin Mato Debelja — poljoprivredni tehničar. Članovi upravnog odbora bili su: Niko Nišavić, Mijat Rakočević (takođe jedan od vrlo agilnih članova Društva), dr Radosav Jovančević i Feko Suljević, blagajnik. U Nadzorni odbor ušli su Mile Joksimović (istaknuti pčelar) i Čamil Idrizović Čako.

Program rada bio je:

— Okupljanje pčelara iz sreza u Podružnicu;

— Nabavka pečata i štambilja. Nabavka košnice sa pokretnim saćem i repromaterijala uz regres. Oformljene su grupe za propagandu na terenu. Prilikom obilaska davana su uputstva za rad pčelarima na licu mjesta. Na terenu su radili tečajevi, a najviše ih je bilo pri Stanici za voćarstvo.

Na svakoj skupštini govorilo se o osnivanju zadruge za pčelarstvo, koja bi okupila sve pčelare u srezu radi snabdijevanja gore naznačenim materijalom.

Nepravda će biti učinjena drugovima pčelarima koji su radili u podružnici a nijesu pomenuti. Nijesmo u mogućnosti (zbog ograničenog prostora) da detaljnije analiziramo rad Društva, kako bi čitaoci mogli sami, pored našeg zaključka, dati i svoj.

No, ipak navešćemo vrijeme i ljude kad se dobro radilo. Podružina je dobro radila u početku osnivanja, zatim za vrijeme mandata Ljubiše Stojčevića (koji je trajao od 19. juna 1956. do 12. maja 1959), Moma Drljevića od 1. avgusta 1970. do 26. marta 1977. godine, i Miraša Šestovića, profesora, čije je predsjedništvo trajalo od 26. marta 1977. do 22. marta 1980.

Danas Društvo pčelara u Bijelom Polju radi pod teškim uslovima, boreći se za njegov napredak, pa i opstanak. U tome, da Društvo opstane i da dalje napreduje, naročito se ističu predsjednik, potpredsjednik i sekretar.

U svom radu Društvo pčelara je angažovalo predavače sa strane. Predavanja su održali dr Miroslava Lolin, profesor Veteri-

narskog fakulteta u Beogradu (9. avgusta 1980) i dr Husnija Čerimagić (31. septembra 1984), profesor Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu. Oba predavanja bila su iz oblasti bolesti pčela.

Naučni i stručni radovi Društva

Dosad su štampani sljedeći radovi članova Društva:

1. Dr Radosav Jovančević: Medonosna flora u slivu rijeke Lima. Zbornik radova IX kongresa '79. Savez pčelarskih organizacija Jugoslavije, Beograd, 1982. godine (dviije stranice).

2. Dr Radosav Jovančević: Medonosna flora u Polimlju. »Poljoprivreda i šumarstvo«, XXVIII, 3-4, 103-111, 1982, Titograd.

3. Medonosne biljke iz familije Gaveza (Boraginaceae) u Polimlju. »Poljoprivreda i šumarstvo«, XXIX, 2, 57-68, 1983, Titograd.

Rad je saopšten na VI kongresu biologa Jugoslavije u Novom Sadu 7-11. septembra 1982.

4. Dr Radosav Jovančević, dr Bora Popović, Duško Ivezić, dipl. geograf: Medonosne biljke familije usnatice — Lamiaceae u slivu Lima. »Poljoprivreda i šumarstvo«, XXX, 2-3, 65-84, 1984, Titograd.

Rad je saopšten na XXIX međunarodnom kongresu pčelara Apimondia, Budimpešta (Mađarska) 35-31, avgust 1983.

5. Dr Radosav Jovančević, Milivoje Krstonijević dipl. inž., Duško Ivezić dipl. geograf: Medonosne i ljekovite biljke rane proljetnice na slivovima rijeka Čehotina, Lima i Tare. »Poljoprivreda i šumarstvo«, XXXI, 1987, Titograd.

6. Dr Radosav Jovančević, Milivoje Krstonijević, dipl. inž., Duško Ivezić, dipl. geograf, Vojislav Rakočević, prof. — Bijelo Polje: Medonosne biljke iz familije Scrophulariaceae (divizme) u slivovima rijeka Čehotine, Lima i Tare. Zbornik radova. Savez pčelarskih organizacija Jugoslavije — Beograd. X kongres pčelara Jugoslavije. Kragujevac, 24-27. IX 1987.

7. Jovančević dr Radosav, Milivoje Krstonijević, dipl. inž., Duško Ivezić, dipl. geograf, Vojislav Rakočević, prof., Bijelo Polje: Medonosne biljke iz porodice Aceraceae i Rhamnaceae u slivovima rijeka Čehotine, Lima i Tare. Zbornik radova. Savez pčelarskih organizacija Jugoslavije — Beograd. X kongres pčelara Jugoslavije. Kragujevac, 24-27. IX 1987.

Pored prirodnih uslova, osnovni je činilac za unapređenje jedne grane u privredi čovjek, kod kojeg su razvijeni kult i kultura rada.

Dobar, kulturan, obrazovan pčelar sa svim dobrim obilježjima jednog stručnjaka, mora biti nosilac ove grane u poljoprivredi.

Bez toga nema, i ne može biti, napretka. Mi pčelarstvo moramo posmatrati u sklopu poljoprivrede, odnosno privrede. Ono se ne smije izolovati. Ovo što je dosada urađeno u pčelarstvu nije dovoljno, da ne kažemo — dobro.

Na terenu imamo malo dobrih pčelinjaka, odnosno pčelara. Oni se mogu, što kaže naš narod, na prste izbrojiti. Školovanih pčelara imamo svega dva (sa završenom pčelarskom školom), koji su se, međutim, prekvalifikovali u druge grane privrede. Njih je potrebno angažovati, tj. vratiti što prije struci.

Treba da tražimo, i da se izborimo, da se pri školskim centrima, pogotovo tamo gdje postoji poljoprivredni odsjek ili škola, kao u Baru i Bijelom Polju, predaje predmet pčelarstvo. To je nužno, i ne smije se zanemariti.

Kratki kursevi, odnosno zimski tečajevi, nijesu na odmet. Potrebne su nam zimske poljoprivredne škole da bi se upoznavao naš proizvođač sa naprednom poljoprivredom i šumarstvom. Tu bi se naš proizvođač obavijestio o modernom stočarstvu, voćarstvu, uzgoju šuma, njezi i liječenju domaćih životinja. Upoznao bi se i sa modernim pčelarstvom.

U našim osmoljetkama na selu i gradu uvesti poljoprivredne predmete, pa i pčelarstvo.

Nalazimo se pred velikim problemom nezaposlenosti nastavnog kadra i radnika. Naučimo te ljude iz poljoprivrednih nauka i vratimo ih selu. Eto im posao vrlo unosan i koristan, i za naš narod rentabilan i spasonosan.

O svemu ovome treba dobro razmisliti. Tapkamo u mjestu, pa napretka nema.

Na terenu se slabo izvode akcije pošumljavanja. Brda i planine sve manje imaju šumskog drveća. Ogolješe nam brda. Ugrozismo ne samo poljoprivredu nego i elektroprivredu. Prilikom pošumljavanja treba nam uvesti, pored šumskih kultura, i medonosne biljke, odnosno medonosno-ljekovito bilje. Sume treba oplemeniti tim biljkama.

Obratiti naročitu pažnju modernizaciji košnica. Uvesti savremene košnice. Pojačati zaštitu pčela od bolesti i štetočina. U tu svrhu naročito zainteresovati veterinarsku službu i povećati odgovornost veterinara kako bi imali zdrava pčelinja društva. Veterinara ima dosta a mi liječenje prepuštamo nedoučenim ljudima. Zato nam je to i slabo.

Imamo prirodnu odličnu pašu, ali nemamo u proljeće zdrava i dobro uhranjena društva, koja bi u toku cvjetanja iskoristila tu pašu.

Površina je bjelopoljske opštine 984 km² ili 92 450 ha. Od te površine imamo medonosnu floru na 84 394 ha. Ako bismo

računali da će nam košnice dati samo po 2 kg meda po hektaru godišnje, imali bismo meda $84\,394 \times 2 = 168\,788$ kg.

Po statistici, danas imamo 1 980 košnica na navedenoj površini. Po košnici imamo 6 kg meda, prosjek za Crnu Goru. Kod nas manje nego u primorju. Onda imamo oko 11 880 kg meda. To je veliki manjak.

Imamo školovanih ljudi dovoljno. Stoga treba da im damo da nas povedu u srećan i bogat život.

Zaključak

Pčelarsko društvo u Bijelom Polju postoji već sada više od pedeset godina. Osnovano je 4. septembra 1936. godine.

Tokom rata je prestalo raditi, a obnovljeno je 6. avgusta 1953. god.

Društvo ima za cilj:

unapređivanje pčelarstva u Skupštini opštine Bijelo Polje, to jest da omogući pčelarima da uz regres dođu lakše do modernih košnica, vještačkog saća i havarisanog šećera;

— da putem kurseva i zimskih škola osposobi što veći broj pčelara na terenu.

Nije mu uspjelo da osnuje pčelarsku zadrugu što je velika šteta. Treba je osnovati.

Tokom rada za proteklih 50 godina postojanja Pčelarskog društva u Bijelom Polju ističu se u radu i modernizaciji pčelarstva njegovi sljedeći članovi: Mato Debelja — poljoprivredni tehničar, Čamil Idrizović, zvaní Čako, Daut Idrizović i dr Radosav Jovančević.

Prirodni uslovi za razvoj ove sitne poljoprivredne grane su vrlo povoljni.

Treba u toj grani da obrazujemo što više pčelara i omogućimo im da ovu granu, koliko korisnu, toliko i lijepu, podignemo na viši stepen.

Milo Jovančević